

**A Magyar Nemzeti Bank 16/2018. (IV. 3.) számú ajánlása
a központi szerződő felek és a kereskedési helyszínek adatszolgáltatását megelőző átfogó
kockázatértékelésről**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a központi szerződő felek és a kereskedési helyszínek adatszolgáltatását megelőző átfogó kockázatértékeléssel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az MNB a jelen ajánlás közzétételével biztosítja az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) által 2017 júniusában közzétett, A központi értéktár (CSD) hozzáférése a központi szerződő felektől és a kereskedési helyszínektől származó tranzakciós adatfolyamokhoz című iránymutatások¹ hazai szabályozási környezetbe történő átültetését.

Az ajánlás kidolgozása során figyelembe vételre került az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2014. július 23-ai 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CSDR), a CSDR-nak a központi értéktárakra vonatkozó engedélyezési, felügyeleti és működési követelményekről szóló szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, a Bizottság (EU) 2017/392 felhatalmazáson alapuló Rendelete, továbbá az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről” szóló 1095/2010 EU európai parlamenti és tanácsi rendelet.

Ezen ajánlás lényege azon kockázatoknak azonosítása, amelyeket a központi szerződő feleknek és a kereskedési helyszíneknek legalább figyelembe szükséges venniük akkor, amikor a központi értéktárak adatszolgáltatási kérelmét követően - a CSDR 53. cikkének (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - átfogó kockázatértékelést végeznek.

Az ajánlás címzettjei a Magyarország területén székhellyel rendelkező központi szerződő felek és kereskedési helyszínek (a továbbiakban együtt: intézmény).

II. A jelen ajánlásban használt fontosabb fogalmak

Adatszolgáltatás: a CSDR 53. cikkének (1) bekezdése értelmében tranzakciós adatok továbbítása a központi szerződő felek és a kereskedési helyszínek által a központi értéktárak részére.

Átfogó kockázatértékelés: a CSDR 53. cikkének (3) bekezdése értelmében annak értékelése, hogy az adatszolgáltatás előidéz-e rendszerszintű kockázatokat vagy befolyásolja-e a pénzügyi piacok zavartalan és rendezett működését.

¹https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-151-298_guidelines_on_csd_access_to_trading_feeds_of_ccps_and_tvs_hu.pdf

III. Általános elvárások

1. Az MNB elvárja, hogy a CSDR 53. cikkének (3) bekezdésével összhangban az intézmények a központi értéktárak tranzakciós adatokra vonatkozó hozzáférési kérelmét követő átfogó kockázatértékelésük során legalább az alábbi kockázatokat vegyék figyelembe:
 - jogi kockázatok,
 - pénzügyi kockázatok és
 - működési kockázatok.

IV. Speciális elvárások

2. Jogi kockázatok

- 2.1 Az MNB elvárja, hogy azt követően, hogy a központi értéktár hozzáférést kér a tranzakciós adatokhoz, az intézmény értékelje, hogy a központi értéktár rendelkezésre bocsát-e minden olyan információt, amely az intézmény hozzáférésre vonatkozó belső szabályzatainak és a vonatkozó jogi előírásoknak való megfelelés értékeléséhez szükséges, beleértve a jogi véleményeket vagy az egyéb olyan alkalmazandó szabályzatokat, amelyek bizonyítják, hogy a központi értéktár képes eleget tenni az intézménnyel szembeni kötelezettségeinek.
- 2.2 Az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe annak kockázatát, hogy a központi értéktár megadja-e a szükséges információkat – beleértve a jogi véleményeket vagy az egyéb alkalmazandó szabályzatokat – annak értékeléséhez, hogy az intézmény tagállamában alkalmazandó szabályokkal összhangban képes-e biztosítani a tranzakciós információk biztonságos kezelését.
- 2.3 Az MNB elvárja, hogy amennyiben egy harmadik országban van a központi értéktár székhelye, az intézmény a következő kritériumokat értékelje:
 - a központi értéktárra vonatkozik-e olyan szabályozási és felügyeleti keretrendszer, amely hasonló ahhoz a szabályozási és felügyeleti keretrendszerhez, amely akkor lenne alkalmazandó a központi értéktárra, ha a székhelye az Európai Unióban lenne; vagy
 - a központi értéktárra a kiegyenlítés véglegessége tekintetében alkalmazandó szabályok összeegyeztethetők-e a CSDR 39. cikkében említett szabályokkal.

3. Pénzügyi kockázatok

- 3.1 Az MNB elvárja, hogy azt követően, hogy a központi értéktár hozzáférést kér a tranzakciós adatokhoz, az intézmény meggyőződjön arról, hogy a központi értéktár rendelkezik-e elégséges pénzügyi erőforrással ahhoz, hogy teljesítse az intézménnyel szemben fennálló szerződéses kötelezettségeit.
- 3.2 Elvárt, hogy az intézmény értékelje, hogy a központi értéktár hajlandó-e vagy képes-e finanszírozni olyan rendszeremek kialakítását, amelyek hozzáférést biztosítanak az intézmények által – a CSDR 53. cikke (1) bekezdésének megfelelően – megkülönböztetésmentesen szolgáltatott tranzakciós adatokhoz.

4. Működési kockázatok

- 4.1 Az MNB elvárja, hogy azt követően, hogy a központi értéktár hozzáférést kér a tranzakciós adatokhoz, az intézmény vizsgálja meg, hogy a központi értéktár rendelkezik-e a szükséges működési kapacitással ahhoz, hogy kiegyenlítsa a központi szerződő fél által elszámolt vagy a

kereskedési helyszínen végrehajtott értékpapírügyleteket.

- 4.2 Az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe, hogy a központi értéktár képes-e igazolni, hogy be tudja tartani az intézmény meglévő kockázatkezelési szabályait, illetve, hogy rendelkezik az e tekintetben szükséges szakértelemmel.
- 4.3 Az MNB elvárja, hogy az intézmény vizsgálja meg, hogy a központi értéktár rendelkezik-e üzletmenet-folytonossági politikákkal és katasztrófa-helyreállítási tervvel.
- 4.4 Az MNB elvárja, hogy az intézmény értékelje, hogy a hozzáférés megadása eredményez-e olyan jelentős változtatásokat az intézmény folyamataiban (mint például a manualitás felmerülő igénye), amely veszélyeztetik az intézmény gördülékeny működését és érintik a kockázatkezelési eljárásait.

IV. Záró rendelkezések

5. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
6. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
7. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
8. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2018. június 30-tól várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György
a Magyar Nemzeti Bank elnöke